

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek

over de klacht van

Kleurig4Kids

tegen

ROB TV

Met een mail van 21 februari 2017 dient mevrouw Kris Van der Zeypen, zaakvoerster van Kleurig4Kids, een klacht in tegen ROB TV. Aanleiding is een reportage van 14 februari 2017 onder de titel *Gesjoemel met modeshow*.

Hoofdredacteur Dirk Roelens van ROB TV antwoordt met een brief van 4 april, waarop Kris Van der Zeypen en Sven Mertens reageren met een mail van 18 april.

Een rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft een hoorzitting gehouden op 2 mei 2017. Sven Mertens van Kleurig4Kids woonde de hoorzitting bij, en ook Dirk Roelens was aanwezig.

DE FEITEN

De reportage gaat over geknoei met de toekenning van een contract door het gemeentebestuur van Keerbergen aan een modellenbureau voor een modeshow tijdens de zomerbraderie. Het gemeentebestuur zorgt voor de modellen voor die show, maar dat liep niet volgens het boekje. Volgens de reportage ging het contract naar een modellenbureau dat een stuk duurder was dan twee andere en werden nog andere goedkopere offertes niet eens bekeken. Een onafhankelijke schepen en de oppositie dienden daarop een klacht in bij de provinciegouverneur, die de toekenning van het contract schorste wegens partijdigheid.

De reportage toont beelden van de modeshow, waarbij in het begin het logo van kledingwinkel Kleurig4Kids in beeld komt, dat opgesteld stond op het podium. De beelden van de show komen van YouTube, wat kort vermeld wordt in een balkje bovenaan het beeld.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Klagers zeggen dat de reportage hun kledingwinkel onterecht in verband brengt met het geknoei rond het contract door het logo van hun winkel drie keer in beeld te brengen. Zij hebben niets te maken met het gesjoemel, maar worden toch in een slecht daglicht gesteld, wat kan leiden tot imagoschade en verlies. Ze hebben een vijftigtal vragen en bemerkingen gekregen van klanten en inwoners van Keerbergen en omstreken.

De verwarring wordt nog groter omdat klagers niet eens werken met het betrokken modellenbureau. Het omstreden contract gaat over de modeshow voor volwassenen, terwijl klagers kinderkleding verkopen en werken met kinderen van klanten die vrijwillig meedoen aan de show. Hun winkel heeft niets te maken met het modellenbureau dat het contract toegewezen kreeg.

Klagers wijzen er op dat de beelden niet gaan over de betwiste modeshow van 2016. Ze komen van YouTube en gaan over 2015, toen de gemeente nog niets te maken had met de show, die toen georganiseerd werd door het Handelaarsverbond Keerbergen. Klagers zijn met hun winkel lid van het verbond en waren zo in 2015 medeorganisator van de show. In 2016

kwam de organisatie van de modeshow in handen van de gemeente en daarover gaat het betwiste contract. Klagers geven toe dat hun logo ook in 2016 op het podium van de show stond, maar dat betekent nog niet dat ROB TV het tot drie maal toe mocht tonen in de reportage over het gesjoemel. Er waren voldoende beelden zonder logo beschikbaar en men had het logo bij de montage zonder probleem kunnen wegknippen.

In een reportage over alcohol, drugs of pedofilie mag men ook niet zomaar een herkenbaar beeld van iemand zetten die niets met de feiten te maken heeft. Een beeld zegt meer dan woorden. Een gemiddelde kijker ziet een beeld, associeert en velt vaak een oordeel zonder naar het bijhorende commentaar te luisteren.

Klagers contacteerden daags na de uitzending de hoofdredacteur van ROB TV om hem te wijzen op de mogelijke verwarring en op de commentaren die ze via sociale media hadden ontvangen. Ze vroegen een rechtzetting of de vermelding dat zij met hun winkel niets met het betwiste contract te maken hebben, maar de hoofdredacteur zei dat hij het probleem niet zag en dat hij niet zou ingaan op die vraag.

ROB TV zegt dat de reportage zonder meer relevant is. Het gaat over een fraudedossier van 10.000 euro in een gemeente van 13.000 inwoners.

Aangezien TV beeld nodig heeft, heeft de zender beelden over de zaak gezocht. Daardoor zitten in de reportage drie shots waarbij het logo van Kleurig4Kids in beeld komt, waarvan één keer volledig en twee keer gedeeltelijk. Maar dat is louter toeval, en het is niet omdat een winkel of een logo in beeld komt, dat daardoor zelfs maar onrechtstreeks een verband wordt gelegd met de winkel of het merk. De naam van de zaak zal de kijkers niet bijgebleven zijn.

Uit het commentaar bij de beelden begrijpt de modale kijker bovendien goed dat de betwiste toekenning van het contract de verantwoordelijkheid is van het gemeentebestuur. De tekst ondersteunt de reportage en suggereert nergens dat handelszaken er iets mee te maken zouden hebben. Ook de vermelding dat de gouverneur de beslissing schorste, maakt duidelijk dat het gaat over een omstreden beslissing van het gemeentebestuur en niet over een handelaar.

ROB TV zegt dat het onmogelijk is om bij elk beeld te kijken wie of welk merk er precies op staat en in beeld komt en vraagt of het die personen of merken dan altijd zou moeten weghalen. Dat is niet werkbaar en bovendien maken tekst en commentaar alles duidelijk. Als dat toch zou moeten, zou een onderneming of een merk nooit in beeld mogen komen bij een reportage waarbij beleidsbeslissingen of andere problemen ter discussie staan, zelfs niet als duidelijk is dat de inhoud niets te maken heeft met die onderneming of dat merk.

ROB TV erkent dat de uitgezonden beelden gaan over de modeshow van 2015 en niet over de omstreden show van 2016. De reportage bevat een mix van algemene beelden van Keerbergen en YouTube-beelden van de show. ROB TV stelt dat het niet nodig was om de beelden van YouTube als archiefbeeld te merken omdat het geen beelden zijn die de zender zelf gemaakt heeft en in zijn archief zitten. Toch heeft ROB TV overwogen om te melden dat het beelden van 2015 waren, maar die vermelding is geschrapt omdat de reportage te lang was. Dat de beelden van YouTube kwamen, werd vermeld in een balkje bovenaan het beeld.

Kleurig4Kids heeft een rechtzetting gevraagd, maar het zou niet goed geweest zijn om daarop in te gaan. Vooreerst zou Kleurig4Kids dan opnieuw in verband gebracht worden met het betwiste contract. Bovendien was de vraag voor een rechtzetting niet terecht en zou het impliceren dat in de toekomst iedereen die in beeld komt een rechtzetting kan vragen. In een

opvolgreportage over de beslissing van de provinciegouverneur heeft ROB TV wel geen beelden meer gebruikt van de modeshow, maar alleen algemene beelden van Keerbergen.

BESLISSING

ROB TV heeft in zijn reportage beelden van YouTube gebruikt, wat het in een balkje vermeld heeft, maar heeft de herkomst van de beelden verder in het ongewisse gelaten. Het heeft niet vermeld dat de beelden niet gingen over de betwiste modeshow van 2016, maar over de show van 2015, toen er geen discussie was en toen de show niet georganiseerd werd door de gemeente, maar door het Handelaarsverbond Keerbergen waarvan klager lid is. ROB TV heeft de beelden van 2015 zo gebruikt in een gewijzigde en negatieve context, waarbij het logo van de winkel van klager drie keer in beeld is gekomen, waarvan één keer volledig. Wanneer een journalist archiefbeelden gebruikt, moet hij erop letten dat hij niemand, gewild of ongewild, in diskrediet brengt door ze te gebruiken in een gewijzigde context. Als er verwarring kan ontstaan, moet hij ook duidelijk vermelden dat het om archiefbeelden gaat. Dat het logo van de winkel van klager ook in 2016 op het podium van de modeshow stond, doet daar niets aan af. De Raad is dan ook van oordeel dat de manier waarop ROB TV de archiefbeelden van YouTube heeft gebruikt, niet strookt met de richtlijn bij artikel 3 van de code over het gebruik van archiefmateriaal, waardoor de reportage aanleiding kan geven tot misleiding van het publiek.

Klager heeft ROB TV na de uitzending gewezen op de commentaren op sociale media en gevraagd om in een volgende uitzending te wijzen op mogelijke verwarring. Gezien de kans op misleiding waarvan hierboven sprake en gezien de expliciete vraag van klager was het overeenkomstig artikel 6 van de code over wederwoord aangewezen om een opvolgitem uit te zenden op TV of te publiceren op de website.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel:

De klacht is gegrond.

Brussel, 18 mei 2017